

AMERIŠKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

GESLO: ZA VERO IN NAROD — ZA PRAVICO IN RESNICO — OD BOJA DO ZMAGE!

GLASILO S. K. DELAVSTVA — DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU — IN S. P. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

ŠTEV. (No.) 154.

CHICAGO, ILL., SREDA, 1. OKTOBRA — WEDNESDAY, OCTOBER, 1, 1924.

LETNIK XXXIII.

Japonska sanja o vojni.

GROZI Z IZSTOPOM IZ LIGE NARODOV. — DO TEGA JO JE PRIVEDLO TO, KER LIGA NARODOV NOČE VZETI V PRETRES AMERIŠKEGA NASELJENIŠKEGA VPRAŠANJA.

Zeneva. — Ker Velika Britanija ne dovoli, da bi prišlo ameriško in avstralsko naseljeniško vprašanje pred mednarodno konferenco, grozi Japonska, da izstopi iz Lige narodov.

Isto poročilo pravi, da ako bi se dovolilo naseljevanje Japoncev, bi Avstralija, Britska Kolumbija, Kalifornija, Washington in Oregon preplavili Japonci in Indo-Kitajci.

Opazovalci mednarodne konference trdijo, da izstop Japonske bi orijentalni popolnoma novo politično smer mednarodnemu delu, ki ga vrši Liga narodov. Gotovo je, da ako Japonci svojo grožnjo dejansko izvedejo, potem so tla svetovnemu miru močno omanjana iz dejstva, ker liga narodov bi takoj postala le omejena evropska organizacija.

Glavni vzrok, ki je dovedel Japonce do svojega trmoglavnega sklepa je to, ker je liga narodov izjavila po svojih delegatih z veliko večino, da naseljeniška vprašanja posameznih držav ne spadajo v njeno področje, ter da vsled tega odklanja vsako tako razmotrivanje na mednarodni konferenci, predvsem arbitrajsko propozicijo Japoncev.

Ko je Japonska delegacija videla, da ni izhoda, je prečitala formalno izjavo Japonske vlade, kjer je slednja ugovarjala preveliki svobodi posameznih držav kot v sličnih vprašanjih, kakor je naseljeniško vprašanje. Ugovarjala je tudi proti klavzuli, ki omenja, da država, ki napove vojno drugi je napadalka. V tem je bilo videti, da Japonska na nekaj misli in sicer na spor z Ameriko, ki je neizogibljiv, ako bo šlo to sporno vprašanje to pot naprej.

Japonci so namreč bili trdno prepričani, da bo najvišja mednarodna inštanca vzela naseljeniško vprašanje v pretres in da bo tukaj prišla do zmage in iste enakopravnosti glede naseljevanja, kakor jo imajo evropski narodi. Japonski diplomati so jako zvit in niso hoteli dvigniti svojega glasu odločno v protest, dokler niso prešli skozi vse instance. In ko pri vseh niso prav nič uspeli, so odločno nastopili z grožnjo, da izstopijo iz lige narodov, kar je popolnoma verjetno, ako resno pomislimo na Japonsko odločnost.

Sporno vprašanje med Japonsko in Združenimi državami je tako, da nobena ne more popustiti niti za las. Japonska je že sedaj veliko preobjudena. V Avstralijo Japonci ne smejo. V Sibirijo nočejo, ker tam ni kruha. V Ameriko ne morejo, torej ne morejo nikamor.

Amerika pa tudi ne sme sprejemati Japoncev več, sicer bi nastalo še hušje vprašanje pred njo, ki bi bilo podobno reškemu vprašanju. Kako naj se to vprašanje reši? Marsikdo, ki gleda v bodočnost vidi, da to vprašanje bo reševalo prelivanje krvi,

JUGOSLAVIJA NAPADLA ALBANIJO.

Albanska vlada mobilizira — stvar ima lahko še zle posledice.

Rim. — Okraj Kalimeti v Albaniji so napadle črnogorske regularne čete, katere so baje že zasedle greben Verni, ki je bil dodeljen Albaniji po končani vojni od razmejitvene komisije. Albanski minister v Rimu je podal italijanski vladi pismeni protest, v katerem zahteva od Italije, da podvzame glede tega potrebne korake v Beogradu. Dejal je tudi, da ima to še lahko zle posledice za celi Balkan. Neko prejšnje poročilo pa pravi, da je četa jugoslovanskih vojakov broječa 400 mož napadla Vermora okraj v Albaniji in oplenila vasi Selce in Vukli.

Albanska vlada mobilizira vse vojaštvo v okraju Skutara, orožje je pa tudi bilo razdeljeno med prebivalstvo tamošnjega okraja.

(To poročilo prihaja iz Rima, kjer se vedno poslužujejo taktike blatiti pred svetom Jugoslavijo, vsled tega se mora to poročilo vzeti zelo rezervirano. Opomba urednika.)

Za varstvo ZR-3 na poletu nad Atlantikom — preskrbljeno.

Washington. — Tri ladje ameriške mornarice so odplule proti srednji točki Atlantika. Tender Patoka je odšel na svojo postajo 500 milj južno od Cape Farwell, križarki Milwaukee in Detroit, ki so spremljevale naše letalce ko so krožili krog sveta, so pa dodeljene službi opazovanja, ki bodo vedno v zvezi potom radio za eventuelno pomoč zračni ladiji ZR-3, ko se dvigne koncem tega tedna na svoj polet proti Ameriki. Vsi preoatlantski parniki, ki se bodo nahajali v temu času na morju so obveščeni, da naj po svoji moči pomagajo, za slučaj potrebe.

Tovorni parnik na jezeru se potopil s posadko 28 mož.

Cleveland, O. — Pred dobrim tednom je bila silna nevihta tudi na jezeru Huron, kjer se je ob tistem času nahajal tudi tovorni parnik Clifton s posadko 28 mož. Ker se je pa parnik od tistega časa pogrešal, se je bilo bati, da se je v nevihti potopil, kar se je sedaj ugotovilo, ko so našli posamezne kose parnika na jezeru in ker seveda ni ne duha ne sluha o moštvo, so se brezdvomno vsi potopili.

ki bo nastalo nekega dne neizogibno bodisi iz enega ali drugega povoda, ki se pa ne bo rodil iz nobenega drugega, kakor naseljeniškega vprašanja. Dal Bog, da bi se motili vsi tisti, ki to trdim.

RAZNE VESTI.

— Memphis, Tenn. — Senator Hubert D. Stephens iz Mississippi, se je moral podvreči operaciji, pri kateri so mu odrezali desno nogo, da se ni zastrupilje razširilo, katero je zadobil na rani, ko se je vsekali v nogo, ko je na svoji farmi sekal drva.

— Washington. — Prezident Coolidge je sprejel senatorja James W. Wadswortha, katerega imenujejo cara republikanske stranke za državo New York na kosilo, pri kateri priliki je senator povedal Coolidgeu, da je država New York izključno za republikansko stranko. Gotovo je prezidentu ko je slišal to poročilo kosilo boljše teknilo.

— Leningrad, Rusija. — Poplava, ki je prizadela mestu Leningrad velikansko materialno škodo, je zahtevala tudi 25 človeških žrtev. 2.000 oseb je bilo rešenih iz razvalin, med temi jih je bilo 200 v nezvesti.

— Houston, Tex. — Od tukaj poročajo, da se je zopet pojavila živinska bolezen na gobcu in parkljih, vsled tega so oblasti odredile strogo kvarantino v Harris okraju, ki prepoveduje tudi kretanje vozil.

— Mishawaka, Ind. — Mrs. Sarah Jane Tombs, stara 101 leto, ki je bila najstarejša ženska v državi Indiana je umrla. Zapušča pet otrok, katerih najstarejši je star 81 let.

— Buffalo. — John, V. Baird, je bil ko je stopil s čolna v Clevelandu apretiran, ker so ga detektivni spoznali kot ubeglega blagajničarja banke Hamilton, ki je pred 14 dnevi povelil \$15.000 in izginil.

— Louisville. — Veliki del kampe Zachary, ki obstoji iz starih lesenih stanovanjskih barak po 4 do 5 sob, je požar vpepelil. Pogorelo je 10 hiš, škoda je cenjena na \$15.000. Kako je ogenj nastal ni pojasnjeno.

— Kazalo mrtvih v Cook okraju vsled avtomobilskih nesreč, se je pomaknilo že na 497. Pretečeno nedeljo je bilo usmrtenih pet oseb in 493 avtomobilistov je bilo aretiranih, ker so prehitro vozili.

— Tetuan. — Španske čete, 12.000 po številu, so zasedle strateške točke in to le s težavo ker Muri razkropljeni, katerih je okrog 6000 jim s dobro merjenimi strelci prizadevajo težke izgube, kakor tudi so jim preprečili vsako gibanje s konjenico. Središče bitke je v okolici Chechaouen. Po ujetnikih so zvedeli Španci, da manjka sovražniku hrane in streljiva.

— Chicago, Ill. — Walter Mayers, pilot Heath Aviation kompanije, se je z letalom v katerem je imel šest potnikov dvignil v zrak, z namenom, da poleti v Dayton, O., letalo je pa bilo le za štiri osebe, vsled tega se ni mogel dvigniti dovolj visoko in je zadel v naloženi kup zabojev 15 čevljev visoko, nakar je treščil na tla. Ranjena je bila le ena oseba.

— Kenosha, Ill. — Hary Baker, star 29 let, je streljal na podgane, pri tem pa tako nesrečno padel na puško katera se sproži, da je na mestu umrl.

SOCIJALISTI PROTI VATIKANU.

Socijalisti ponovili pritisk na Herriota, da odpokliče poslanika iz Vatikana.

Pariz. — Franceski socijalisti so ponovili svojo zahtevo, da se odpokliče francoski poslanik iz Vatikana. Poostrežen diplomatični odnošajev z Vatikanom je bila točka volilne platforme sedanjega francoskega kabineta. Da se pa ustreže socijalistom, katerih glavni bojni cilj je uničiti vse kar je nam katoličanom — sveto, je vlada odločila, da vstavi izdatke za oskrbo vatičanskega poslanika iz Francije. Ta korak bo imel še zle posledice, ki se bodo začele z nemiri in Alzaciji.

Opravičeni napad na Coolidgea.

Memphis. — Senator D. McKellar, iz Tennessee države je dejal, da tisti trenotek, ko bo poslana senatu nominacija začasnega admirala Robinsona naše mornarice — za stalnega admirala, se bo on postavil v boj proti tej nominaciji z vso svojo močjo. Senator McKellar, ko je prečital listo nominiranih za to važno mesto, se je močno začudil ko je med drugimi našel tudi ime sedanjega začasnega admirala Robinsona. Dejal je, da je Robinson bil eden tistih uradnikov, ki so bili sokrivci v oljnen škandalu. Dalje je napadel Coolidgea, kako je to mogoče, da mora on predlagati za promocijo na tako važno mesto človeka, katerega se drži tak madež.

Veliki požar v Del Monte.

Del Monte, Cal. — Hotel Del Monte, ki je bil na glasu med denarnimi mogotci, turisti in športniki, je pogorel do tal. Škoda je cenjena na tri milijone dolarjev.

Škoda je krita le deloma potom zavarovalnine. Ponesrečen ni bil nihče.

Revolucija v Besarabiji — 500 mrtvih.

London. — Petsto seljakov in vojakov je bilo usmrtenih in štiri vasi so bile porušene v boju med upornimi seljaki in rumunsko četo v Besarabiji.

Sovjetska vlada zanikuje vest, da bi vstaja kmetov v Besarabiji bila v zvezi s boljševiškim gibanjem na Balkanu.

Vlada v Bukareštu je poslala veliko število mož, da zaustavi upor. — Besarabija je bila pred vojno ruska provinca, katero je pa Rumunija okupirala po končni svetovni vojni.

"Kajzer" dobi nazaj svoje bogastvo?

Berlin. — Od tukaj poročajo, da je bil predložen predlog pruskemu parlamentu, naj se vrne po državi zaplenjena lastnina bivšega cesarja njemu nazaj. Za ta predlog deluje centralna stranka, katere voditelj je Marx, kakor tudi ljudska stranka, kateri načeluje Stressemann zunanji minister, ki je intimni prijatelj bivšega prestolonaslednika. Bivši nemški cesar je bil pred vojno najbogatejši človek v Nemčiji.

Iz Jugoslavije.

ODKRIVANJE NEREDA V MONOPOLNI UPRAVI. — JUGOSLAVIJA DOBI OD NEMČIJE 8800 MILIJONOV DINARJEV. — LJUDSTVO PROTI P. P. REŽIMU. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Nered v monopolni uravi.

Zemljoradniški klub pripravlja interpelacijo na finančnega ministra vsled manipuliranja z denarjem v monopolni upravi. V glavnem se tiče posojila v znesku 300 tisoč funtov šterlingov, ki jih je Stojadinovič, bivši finančni minister, najel za plačilo tobaka, potrošil jih je pa v druge namene. V interpelaciji je tudi govor o raznih nabavah brez dražbe, o odkupu tobaka žetve, za kar uprava nima denarja. Zato bodo potrebna nova posojila, da bo vlada mogla plačati tobak po vsej državi. Ogromna količina tobaka v vrednosti ene in pol milijarde je še neprodana. Uprava je prodala v dveh letih 200.000 kg. tobaka, v zalogi ima 22 milijonov kg. neprodanega. Govori se v uničenju velike množine tobaka vsled slabega shranjevanja v Strumici in Novem Sadu in vsled ropanja odkupnih komisij iz bregalniškega okrožja.

Nemčija plača Jugoslaviji 40 milijonov zlatih mark.

Nemčija mora po Dawesovem načrtu tekom enega leta plačati naši državi 40 milijonov zlatih mark, kar zneso v dinarjih 8800 milijonov. Ta kredit se bo porabil predvsem za pokritje tekočih del, ki so začeta že pred ustavljenjem plačevanja reparacij dne 22. okt. 1922.

Ljudstvo proti Pašiču.

Zemljoradniki imajo mnogo shodov med ljudstvom. Vsi shodi v Vojvodini in Srbiji so dobro obiskani. Povsod je ljudstvo navdušeno vsled padca P. P. vlade in zapušča Pašičeve vrste.

Duhovne vesti na Štajerskem.

Gospod Fr. Hrastelj je predstavljen iz Doberne kot 2 korni vikar v Maribor. — V Dobrno je prestavljen kot kaplan g. Alojzij Vrhnjak iz Braslav. — Na župnijo Buče v kozijanski dekaniji je bil instaliran tamošnji provizor g. Miloš Turk. — K jesenskim župnijskim izpitom se je prijavilo 8 kandidatov.

Hudo neurje s točo.

Dne 1. sept. je toča uničila vinograde in vse pridelke v severo-zapadnem delu Slo. gorice in na Slivniškem Pohorju. Toče je padlo toliko, da je hribovje nad Slivnico in Hočami še drugi dan bilo pokrito z belo ledeno odejo. Ubogi viničarji in posestniki obupujejo.

Dve nesreči.

Posestnik in novi župan g. Volmajer se je vračal na vozu iz Brezna proti Lenu ob Dravi in ko je v temi stopil iz voza je padel v 7 metrov globok jarek. Malo upanja je, da bi okrevl. — Ptujskogorski župnik g. Fr. Zagoršek se je vračal na vozu iz Pragerskega na Ptujsko goro. Med potoma se mu pa splašajo konji, nakar se je voz preobrnil in g. Zagoršek je padel tako

nesrečno, da si je zlomil desno roko dvakrat levo pa enkrat.

Požar v bolnišnici.

V splošni bolnici je v hlevu izbruhnil nenadoma požar. Ogenj je že grozil, da objame ves objekt, ko se jim je vendar posrečilo ga omejiti, da je zgorelo le kake 300 kg. sena. Požiga je bil osumljen neki bivši bolniški delavec, ki je bi trdil poverbe odpuščen iz službe in je svojo krivdo takoj priznal.

Boj s pijancem.

Matija Rebernik, posestnik v Strojni, občina Sv. Daniel pri Prevaljah je v svoji hiši pretepal služkinjo Leno Jamar, za katero se je pa zavzel tamkaj stanujoči finanec Ukušev Mursa. Po kratkem prekanju je skočil Rebernik, ki je bil precej pijan, ker je izpil že ta dan cel liter žganja, v podstrešje po lovsko puško, finanec pa po svojo službeno puško. Ko je Ukušev videl svojega nasprotnika oboroženega, je odložil puško in iztrgal Reberniku njegovo dvocevko. Ko je ni mogel prelomiti na kolenu, je udaril s kopitom ob tla, da se je puška prelomila. Ker pa je bila nabita, se je pri udarcu sprožila in zadela Ukuševa v stegno leve noge, nakar so ga prepeljali v bolnišnico.

Dve strašni najdbi.

Na železniški progi med Ajlovcem in Alipašinem mostu pri Sarajevu so našli truplo 23-letne Rože Tumič brez glave. — V sarajevski bolnici je pred nekim časom izginila 60-letna Ivana Tišedel. Po daljšem iskanju so našli njeno truplo v njeni sobi v omari, kjer se je obesila na klin.

Smrtna kosa.

V Ljubljani je umrl v starosti 66 let g. Jakob Terpinc, bivši posestnik, gostilničar in prevoznik.

DENARNE POŠILJATVE V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljave so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega odbitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile včeraj sledeče:

Skupno s poštnino:	
500 — Din	\$ 7.70
1.000 — Din	\$ 15.05
2.500 — Din	\$ 37.50
5.000 — Din	\$ 74.50
10.000 — Din	\$ 148.00
100 — Lir	\$ 5.15
200 — Lir	\$ 9.95
500 — Lir	\$ 24.00
1.000 — Lir	\$ 46.75

Pri pošiljках nad 10.000 Din. i nad 2.000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovno, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljke na kažejo po cenah onega dne, ko m. sprejmemo denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOJAVNO.

Vse pošiljke naslovite na — SLOVENSKO BANKO ZAKRAJŠK & ČEŠAREK 70-9th AVE, NEW YORK, CITY.

AMERIKANSKI SLOVENE

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.

The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914. Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.

— PUBLISHED BY: —

Edinost Publishing Company

1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill. Telephone: Canal 0098.

Cene oglasov na zahtevo. Advertising rates on application.

WAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
	For United States per half year	\$2.00
	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

"Entered as second class matter June 27, 1924, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879."

Tekmovanje za kitajski trg.

Razven mednarodnih trgovcev se v Ameriki in celo v Evropi prav malokdo zveni za krvavi ravs in kavs na Kitajskem. Po večini ga tudi malokdo razume in vsled tega malo zanimanja za istega.

Zadnje dni pa so prišli gotovi faktorji do dokazov, da meščanska vojna na Kitajskem se bje zgolj radi hujskarije, ki se vrši od strani Rusije in Japonske.

Kitajska je velikanska dežela za trgovino. Ruska meji kontinentalno in je z njo v zvezi s sibirsko železnico in morjem. Japonska pa meji delno kontinentalno in z svojim obširnem morjem.

Torej Rusija in Japonska sti dve tekmovalke, ki tekmuje, katera bo dobila pod svoj vpliv kitajski trg. General Qang, ki vlada Mandžuriji je baje v dogovoru z sovjetsko vlado. Poprej pa je bil baje orodje Japonske. Vse domače vojne baje financira v velikem obsegu tuji denar. Kot razvidno iz zadnjih tozadevnih poročil baje tudi tukaj igrajo glavno vlogo tuji interesi. Nerazsodno ljudstvo pa preliha kri v bratskem boju za interese tujcev, katerih namen je narediti deželo gospodarsko odvisno od ene ali druge stranke.

Ako pride do tega, da zmaga Peking in upostavi stabilno centralistično vlado, tedaj pričakujejo, da bo Kitajska pod vplivom Moskve. V drugem slučaju pa pod vplivom Japonske. Ena izmed tekmovalk bo zmaga, katera bo, to pa pokaže bližnja bodočnost.

Kitajski narod v splošnem pa ne želi ne ene ne druge. Najrajši bi sprejeli ameriško intervencijo, ker do Amerike ima največje zaupanje.

Severo-zapad prihaja v normalni tir.

Statistika delavskega departamenta pokazuje, da se severo-zapad gospodarsko zelo pomaga nazaj v normalni tir. Zadnje dve leti so zlasti farmerske pokrajine naravnost propadle po severo-zapadu. Pridelki niso imeli nobene cene, zemlja je v svoji ceni dnevno padala in farmarji so bankrotirali na debelo. Banke so zapirale svoje vrata, ker denarnega prometa sploh bilo ni, torej nobenega posla za banke. V jako obupnem gospodarskem položaju so bile nekatere pokrajine severo-zapada.

Nova poročila pa naznanjajo, da se severo-zapadne države spravljajo zopet na stabilne lastne gospodarske noge, ter da banke zopet odpirajo vrata za poslovanje. Farmarji zopet dobivajo lahko posojila in ves gospodarski položaj se krepi.

To poročilo, ki sicer v gospodarskem oziru lepo doni na uho čitatelja ima svoje politično ozadje. Mi smo že svoječasno povedali na tem mestu, da denarni magnati manevrirajo z namenom, da pridobijo potreb-

no večino za izvolitev. Severozapad je večinoma farmerski. Tam odločujejo glasovi farmerjev. In Wall Street ve kaj ima za storiti, da se prikupi farmerjem. Treba jim je olajšati razmere, ki so jih težile in še ne dolgo prisilile, da so si volili svojega kmečkega senatorja Magnus Johnsona. Dovolili so nove kredite, dvignili žitu ceno in farmarji postajajo zopet veseli. Znati je treba pa gre. In ne bilo bi za staviti mnogo, da se jim ne bo načrt posrečil, ker farmarji že sami kažejo prijazno lice stari stranki. Javno mnenje ameriškega ljudstva je pač tako, da ga profesionalni političarja spremene čez noč, če potreba.

Denver, Colo.

Na soboto 20. septembra sem jo primahal v Denver, Colo. Takoj sem se zglasil pri častitemu g. župniku Judniču, ki so me z veseljem sprejeli ter mi želeli veliko uspeha med tukajšnjimi Slovenci. Obljubili so mi tudi priporočilo in takoj drugi dan, ko je bila nedelja, so pri obeh sv. mašah v lepih besedah povedali pomen katoliškega časopisa; da je verski obstoj mogoč le potem dobrega čtiva in da je sedaj prilika, da se naroče na dobre časopise. Hvala Vam č. g. župnik, Bog naj Vam poplača stotero.

Za pomoč se moram tudi zahvaliti Mr. Pavlakoviču, kakor tudi Mr. Pernetovi družini, ki so me sprejeli na hrano in stanovanje. Mr. Perne mi je pa pomagal do novih naročnikov, za kar mu gre še posebna hvala. Zahvaljujem se tudi Mr. Berčetu, ki me je vozil z avto po oddaljenih krajih. Vsem dobrotnikom, starih in novim naročnikom hvala lepa. Ne sme mtudi pozabiti izreči hvalo Mr. Anžičku in Mr. Skrabetu za bodrilne besede in pomoč.

Denver je prijazno mesto ter tudi zdravo podnebje. Slovenci tukaj so jako priznani in dobri ljudje, ki spoštujejo svojega g. župnika Rev. Judniča, zato pa tako lepo napredujejo. Mr. Perne je postal kontraktor ter izdeluje nove hiše. Ravno sedaj je pričel z delom novega poslopja naše mu odličnemu rojaku Mr. Videtiču, v kateremu bo imel svojo trgovino. Mr. Videtič je dober katoliški mož, zahvaljujem se tudi njemu za prevoz kovčka. Hvala tudi Mr. Stanišatu.

Pozdrav vsem dobrotnikom, kakor tudi starih in novim naročnikom!

Leo Mladič, pot. zastop.

Crested Butte, Colo.

Sedemnajstega in osemnajstega septembra sem se mudil v temu mestu, kjer sem obiskoval stare in nove naročnike. Vreme je bilo slabo, sneg je padal tako močno, da je bila v kratkem času vsa okoličina bela. Takoj, ko je pa ponehal, je pa tudi iz doline izginil, ker je le še pregorko, da bi obstal, dasi ravno je to plomer jako padal. Delavske

sta natanko čula udarce rogov, ki so udarjali v divjem boju. Kmalu sta dospela do jase in Kazan se je naenkrat potuhnil na trebuh. Volkulja Sivka je storila isto.

V sredi jase, na kateri je bilo vse brstje posejano in vsi grmi obgrizeni, se je nahajala družba severnih jelenov. Bilo jih je vse skupaj šest, tri samice, enoletni mladič in dva samca. Oba samca sta se borila v strahovitem dvoboju in vse tri samice so jih gledale.

Mlajših obeh samcev, ki je bil komaj dorastel, je bil jako krepka žival s svetlo dlako, star štiri leta. Imel je močno rogove, ki pa še ni bilo popolnoma razvito. V viharju zadnjih dni je bil privedel svojo čredo, katere poglavar

razmere so se tukaj nekoliko zboljšale ter po njih premo-govnikov delajo že kar vsaki dan, nekatere pa le še po dva dni na teden. Naročil za pre-mog je pa obilo, kar je narav-no sedaj, ko se bližamo tistim časom, ko se bomo morali ti-šati gorke peči.

Hvala Mr. Fistru, Perkotu, kakor tudi Mr. Matkoviču za pomoč. Hvala vsem starih naročnikom za prijazni spre-jem, kakor tudi novim naroč-nikom lista A. Slov. in Edi-nost, katerega prav z vese-ljem čitajo in je zelo priljub-ljen.

Pozdrav!

Leo Mladič, pot. zastop.

Chicago, Ill.

Prihodno nedeljo dne 5. oktobra se prične v slovenski cerkvi 40-urna pobožnost, kakor se ta čas običajno vrši vsako leto. Takoj zjutraj pri pol 8. sv. maši bo razpostavljeno Presv. Rešnje Telo in bo ostalo potem razpostavljeno do zaključka pobožnosti, ki se bo vršil s slovesno procesijo po cerkvi. Slovence, katoličane se vabi, da se pobožnosti, ki je namenjena češčenju Presv. Rešnjega Telesa v najobilnejšem številu udeleže. Vsak večer v nedeljo, ponedeljek in torek bo ob pol 8. uri zvečer slovesna pridiga in druge po-božnosti. Prilika za spoved bo po vsaki večerni pobožnosti dokler bo kdo. Rojaki pridite!

Društvo sv. Jurija Kat. Borštarnjev je imelo zadnjo nedeljo svojo prireditve Vin-sko trgatve. Prireditve je bila obiskana jako povoljno iz če-sar se da sklepati, da je društvo gotovo naredilo najbolj-ši gmetni in moralni uspeh.

Priprave za naš cerkve-ni bazar, ki se bo vršil prihod-nji mesec so v polnem teku. Zanimanje med možmi in že-nami je veliko kar znači, da zopet ne bo brez uspeha. Ko-rajzno naprej, da nam prinese bazar kar najboljši uspeh, da bomo v stanu čimprej začeti z nadaljno zidavo šole in prepotrebne dvorane na vrhu.

Rojak Joe Butara s 1919 — W. 22nd Pl. se je te dni povrnil iz bolnišnice, kjer je moral prestati operacijo na slepiču.

Iz stare domovine je do-spel v soboto večer težko pri-

je bil tri samice in onoletnega mladiča, v varno zavetje sm-rekovega gozda.

Tu se jim je pridružil dru-gi samec, ki je bil mnogo sta-rejši. Tudi on je pribežal pred viharjem. In kratkomalo je skušal v družini izpodrinuti gospodarja.

Stari samec, ki je štel štiri-krat toliko let kot mladi, je bil dvakrat težji kot on. Nje-govo masivno in nevarno ro-govje, ki je bilo neredno raščeno, široko in vejasto, je kazalo njegovo starost. Bil je izvrsten borec, ki je prebil že sto bojev. Tako se tudi trenu-tek ni obotavljal, napasti mla-dega nasprotnika, da mu pre-vzame rodbino.

Trikrat sta se že bila na-padla ta dan. Poteptan sneg o-koli njih je bil ves rdeč od kr-vi. In ta duh krvi je prijetno

čakovani Rev. Kapistran Fer-lin, O. F. M., ki bo prevzel vodstvo gospodarstva na far-mi Franciškanov v Lemont, Ill. Na morje se je podal 16. sept. iz Hamburga. Mudil se je nekoliko v New Yorku pri oo. Franciškanih; čez nedeljo se je mudil v Chicagi pri na-ših čč. gg. duhovnikih. V pon-deljek je pa odšel na farmo v Lemont, kjer se bo ustanovil na svojem novem prostoru. Č. g. kličemo prisrčno dobrodo-šel!

Mrs. Terezija Marinšeff iz Los Angeles, Calif. naša na-ročnica je nas obiskala zadnjo soboto na poti proti svojemu domu v daljni Kaliforniji. Mu-dila se je na obisku na vzhodu v Pennsylvaniji, Clevelan-du, v Chicagi in drugod. Sedaj potuje nazaj, proti svojemu domu.

Mr. Frank Banich ima te dni veliko razprodajo v svoji veliki moderni trgovini z mešanim blagom. Marsikaj si kupite lahko te dni ceneje kot druge dni. Mr. Banich je že marsikaj dobrega storil za Slovence v naši naselbini za-to ni več kot prav, da ga roja-ki v njegovi trgovini podpira-jo!

Krsti v slovenski cerkvi: Družini Mr. in Mrs. Karol in Ana Bonča je prinesla gospa Štoklja te dni brhko hčerko, ki so jo krstili za Mary. Kumo-vala sta Mr. in Mrs. Ludvik Košnik. — Družini Mr. in Mrs. Martin Rangus je prinesla pa čvrstega sinčka, ki so mu dali ime Ernest Kazimir. Botra sta bila Ernest in Agnes Vidmar. Mrs. Rangus je hči dobrozna-nega našega rojaka Mr. John Vidmarja z 1630 W. 22nd St. — Vsem naše čestitke!

Salida, Colo.

To mesto je bolj v dolini ter zelo prijazno. Ima tudi nekoliko farm, ki pa so letos se kaj slabo obnesle, ker je bila suša. Tukaj sem se le malo časa mudil, ker je maj-hna slovenska naselbina. Ta-ko sem prišel zjutraj — in zvečer sem že odšel. Oglasil sem se pri Mr. Strunatu, ki je "Zužemberčan," pokazal mi je nekaj hiš, zakar sem mu iz srca hvaležen. Tukaj se dela bolj slabo.

Pozdrav vsem naročnikom v Salida, Colo.

Leo Mladič, pot. zastop.

Mrs. Štoklja se je ogasila pri grofici.

New York. — Od tukaj po-ročajo, da je grofico Salm pl. Hoogstraten, bivša Miss Milli-cent Rogers obiskala Mrs. Štoklja in ji pustila krepkega dečka.

Grofica, ki se je poročila radi "titelna", je dedinja 40-tih milijonov dolarjev, med tem ko je njeni soproj grof Salm obubožan Avstrijec. Po-ročila sta se letošnjo leto v ja-nuarju, ne glede na to, da so njeni stariši zelo nasprotova-li. Ker se stariši že ko sta bila poročena še vedno bili proti njima, sta odpotovala v Evro-po. Oče sedanje grofice se pa odpravi za njima in pripelje hčerko nazaj brez grofa. Ne-ko poročilo pravi, da je oče grofa podplačal s svoto \$100.000, naj se loči od svoje žene. Drugo poročilo pa to zaniku-je.

drezal Kazana in volkuljo Sivko v nos, ki sta ga požreš-no udihovala. Čudni glasovi so prihajali iz njih žrel in li-zala sta si čeljusti.

Oba borec sta si stala na-sproti s povešenim rogovjem. Stari jelen si še ni pridobil zmage. Pomagali so mu nje-gova bojna umetnost, njego-va večja teža, večja moč in ogromno rogovje. Mlajši pa je bil vsled svoje mladosti bolj vstrajen in ni tako silno sopihal kot stari.

Potem pa, kakor bi bil ne-viden duh dal znamenje, sta se obe živali umaknili v are-ni nazaj, da pridobite na pro-storu, in boj se je spet pričel.

Osemnajst sto funtov mesa in kosti starega jelena se je

(Konec.)

Pri nas so lahko katoliča-ni, samo z glasilom jih bomo pa "izobraževali", da naj bo-do socialisti. Tako nekako ho-čejo reči. Kaj ni to čudotvor-na platforma!

In takim blufanjem je ljud-stvo doslej vrjelo. Odslej pa ne bo, le "potrošani" bodite gospodje pri tetki Prosveti, zato bomo že mi skrbeli, da ne bodo.

Mi pribijemo pred vso slo-vensko javnostjo, da Vaše jednote, dokler bo Vaše gla-silo pisalo tako bogokletno, proti Cerkvi, veri in duhovni-kom, dokler bo Vaše glasilo v svojih kolonah zasmehova-lo one katoliške Slovence, ki hodijo v cerkev in ki niso še zgubili svoje vere, toliko časa noben količjak katoličan sploh Vaš član ne more biti, da bi ne bil proti svoji lastni volji. In noben Slovenec, ki je pri Vaši jednoti, pa trdi, da je obenem tudi katoličan — ni pravi katoličan, kajti on s svojimi prispevki direktno podpira peklenko delovanje Vašega glasila proti katoliški veri, cerkvi in duhovščini. In dokler kot tak podpira direktno to delo z svojim denar-jem, če tudi proti svoji lastni volji, je on sokriv tega in no-ben izgovor ga ne izvzema, če on misli tako se daleč moti. Morda ga pred ljudmi — to-da pred pravičnim Bogom ga-ne. In vsi tisti, ki morda mis-lijo, da ni tako, se bodo enkrat temeljito prepričali, da je ta-ko.

Izgovori kot: "Saj jednota ni brezverska, samo par oseb je takih, ki so pri listu." — Well, sedaj pa vsi tisti člani SNPJ. ki to govorite po-vejte, kdo pa plačuje te ljudi, da tako bogokletno pišejo v Vašem glasilu? Povejte?! Ali ne Vaša jednota?! Pa zopet drugi poreče: "Morda so taki, ampak jaz nisem." Tudi Ti si tak! Kajti Ti si take ljudi vo-lil, take ljudi plačuješ s svo-jimi prispevki, si torej za to-liko, kolikor se Tebe tiče po-polnoma odgovoren na svoji vesti. Jednota obstoji iz član-stva, in članstvo je za vse od-govorno. Če se Vi ne strinja-te s pisavo, ki presega vse nesramnosti v boju proti veri in duhovščini, zakaj pa do-vo-lite, da Vaše glasilo piše ta-ko?! Ali s tem, da molčite ne odobrujete vse to?! Pri tem ni nobenega izgovora. Zakaj kakor dolgo bo članstvo to tr-pelo, toliko časa bodo razni protiverski klevetniki take ne-sramnosti uganjali. Članstvo to gre na Tvoj račun, če mis-liš, da ne, se motiš. Zakaj ti vo-liš in plačuješ tiste, ki to de-lajo! Ti plačuješ te ljudi delo-no s svojimi prispevki. Torej delajo v Tvojem imenu in zdaj pa odgovori, kdo je odgovo-ren?! Članstvo samo malo pomisli, pa boš kmalu vedelo kje si!

Dokler bo Narodna jednota tako enostranska, toliko časa z njo ne more sodelovati no-bena katoliška organizacija in niti ne nobena nepristranska organizacija. Zakaj kdor ni slep ta mora viditi, da Narod-na jednota je na podlagi nau-kov, ki jih širi njeno uradno od nje izdajano glasilo soci-alistična in izrazito sovražna katoliški veri. Torej anonim-ni člankar, ovčja obleka ne pomaga več!

bliskoma zaletelo proti mlade-mu nasprotniku, ki se je rav-notako nagnil in dvajsetič je udarilo rogovje ob rogovje. Na pol milje razdalje bi bilo mogoče čuti udarec in pras-ke.

Med tem ko so moči stare-ga samca vidno pojemale, je manjši napadal z vedno večjo živahnostjo. Razumel je, da se boj bliža koncu in podvojil je svoj trud.

James Oliver Curwood:

KAZAN, VOLČJI PES.

(Kanadski roman.)

Nenadoma se je pa Kazan spomnil zapuščene koč Otona, lovca kožuho. V njegovi glavi je bila koč vedno sim-bol toplote in hrane. Na to ni-ti mislil ni, da je v koči smrt in da sta pred njo on in Sivka tulila mrtvaško pesem. Odšel je naravnost v smeri proti koči in slepa volkulja mu je sledila.

Na potu je Kazan spet za-čel loviti, a s prepričanjem, da ne bo ničesar ujel. Pogum mu je bil upadel. Hrana, ki se je morala nahajati v koči, je bila njegovo zadnje upanje.

Volkulja Sivka pa je bila nasprotno prav živahna in ne-

mirna. Neprestano je duhala z nosom po snegu in po tleh.

Slednjič je prišel toliko za-željeni duh. Vstavila se je in Kazan je storil isto. Volkulja je razširjevala svoje nosnice, a ne v smeri proti koči, tem-več bolj proti vzhodu. Vse te-lo se ji je treslo in drhtelo.

Nedoločen in dalen ropot je prihajal do njih in hitela sta mu naproti. Duh je posta-jal vedno močnejši, čim bolj sta se bližala. Ni bil duh zaj-ca ali jereba, bil je duh veli-ke divjačine. In začela sta se bolj previdno bližati.

Kraj je bil gozdnat, tako da nista ničesar videla, pač pa

Socialna Razmotrivanja

VII.

"NEZNATNO SOCIALNO IN VELIKO ETIČNO VPRAŠANJE."

Naj spomnim pri tem še na eno zanimivost, ki se mi zdi za naše vprašanje prav pomembna. Kristus ne vprašuje po sv. pismu pri poslednji sodbi, koliko je kdo molil, se postil, ali podobnih stvari, marveč pošlje pravične v nebeško veselje z utemeljitvijo: "lačen sem bil namreč, in dali ste mi jesti, žejen sem bil, in dali ste mi piti..." hudobne pa spodi v peklenški ogenj: "lačen sem bil namreč, pa mi niste dali jesti, žejen sem bil, pa mi niste dali piti itd." Ali ne sledi iz tega dovolj jasno, kako silno važne morajo biti prav za prav v človeškem življenju ravno telesne dobrine. Po tem, kaj in koliko smo v tem pogledu storili svojemu bližnjemu, nas bo sodil naš pravični Sodnik. Če bi materialne dobrine ne imele nobenega večjega pomena za človeka in dosego njegovega namena, potem bi si Kristus pač izbral kaj drugega, po čemer bi presojal človeško pravičnost.

Zato ne smemo enostavno zavračati sredstev, gibanj in struj, ki hočejo in dejansko tudi morejo človeku omogočiti in olajšati, da si pridobi, kar mu je za življenje potrebno, zato ne smemo iti preko vsega tega z izgovorom, da je socialno vprašanje neznatno. Kakor se motijo tisti, ki ga hočejo rešiti s svojimi socialnimi reformami brez etičnih pripomočkov, prav tako ravna napačno in nespametno oni, ki mislijo, da bodo svet spreobrnili in uredili, ne da bi skrbeli, da bodo imeli vsi kaj jesti in piti. Oboje, etični prepod in socialna reforma je potrebno. Drugače ne bomo dosegli ne enega, ne drugega.

IX.

KRŠČANSKI SOCIALIZEM IN SV. FRANČIŠEK ASIŠKI.

"Sv. Frančišek ni bil socialni reformator, bil je le posnemovalec Jezusovega vzgleda, izvrševalec evangeljskega nauka, bil dosleden katoličan. "Socialni nagibi" so mu bili neznani. Ne želite njegovega spomina! Socializem nima do svetega Frančiška nobene pravice..." (Glasnik XXI. str. 48.)

Ta ugovor je kakor nalašč pripraven, da se na njem pokaže zopet ena tistih nerednih napak, ki jih tolikokrat zagrešimo s tem, ker si ne predstavljamo človeka takega, kot v resnici je. Edino v tej zvezi je mogoče razumeti ugovor češ, sv. Frančišek ni bil socialni reformator, socialni nagibi so mu bili neznani, zato pa tudi socializem nima do njega nobene pravice. Poglejmo, ali ta sklep drži?

Res sv. Frančišek ni bil socialni reformator v običajnem pomenu besede. On tudi ni imel nobenega določenega socialnega programa, marveč je s svojo otroško ljubeznijo in revščino reformiral svet. To sem n. pr. tudi jaz v svojem referatu "Sv. Frančišek Asi-

ški in socialno vprašanje" (Nova Revija I. št. 3, 4.) izrecno poudaril. Tam in v "Odlomkih socialnega vprašanja" sem tudi pokazal, kje je tisti notranji razlog, oziroma vzrok, zaradi katerega je imel sv. Frančišek tolik uspeh. Bil je to njegov vzgled, njegova lastna popolnost, ki je vsaki njegovi besedi dajala potrdilo in pečat resničnosti. Toda zakaj naj bi se potem ne sklicevali tudi v našem socialnem gibanju, v našem krščanskem socializmu na sv. Frančiška in na njegov vzgled?

Pametnega razloga po mnenju ni mogoče najti za to. To, da sv. Frančišek ni govoril o socializmu in socialnih reformah, pač nič ne pove. Saj je vendar kljub temu posegal v posameznih konkretnih slučajih zelo aktivno in zelo smoteno v javno življenje ter je pomagal siromakom in zatiranim do njihovih pravic. Tedanje razmerje patricijev, takozvanih majores do njihovih sužnjev, oziroma polsvobodnih podložnikov, zvanih minores, je on pomagal urediti tako, da so slednji dobili ne le popolno osebo, marveč tudi velike politične pravice. Ustava mesta Assisi se je s Frančiškovim sodelovanjem spremenila tako, da so dobili v mestnem zastopu svojo besedo in svoj vpliv tudi prejšnji brezpravnih podložnikov in sužnjev.

Ta nova uredba mestne uprave v Assisi je bila tako moderna, tako socialna, da jo je neki francoski senator stavil za ideal, h kateremu se mora razviti sedanji moderni, tako silno diskreditirani demokratizem. Take, oziroma podobne reforme so se pod Frančiškovim vplivom izvedle tudi v sosednjih italijanskih mestih.

Ali ni tedaj neopravičeno trditi, da sv. Frančišek ni imel socialnih nagibov in da zaradi tega krščanski socializem nima pravice sklicevati se nanj? Ponavljam, res, Frančišek ni govoril o socialnih reformah. Tega izraza sploh takrat poznali niso. Tudi niso bile take reforme njegov glavni cilj. Ali, kjer in kadar so bile potrebne, jih je sam in s svojim lastnim sodelovanjem pomagal izvesti. Zato pa ga napačno razumejo tisti, ki vidijo v njem samo doslednega katoličana, ki je imel pogled in srce edinole za nebo, ni se pa brigal za to bomo življenje na zemlji. Da, bil je katoličan, tako zelo dosleden katoličan, da je prav vse, kar je delal, moralo služiti poglavitni pravega krščanstva v ljudeh. Ali ravno zato, da mu je pripravil pot v človeška srca, se je, kadar je to bilo potrebno, vmešal tudi v posvetne zadeve.

Katoličan brez katoliškega lista je vojak brez puške!

Phone: Canal 0537—5889

Chapel 2046 West 23. St.

MRS NICHOLAS GOETTERT

Pogrebni zavod

Se priporoča Slovencem in Hrvatom

2046 W. 23. Street,

CHICAGO, ILL.

(S.)

K PETINDVAJSET LETNICA MAŠNIŠTVA REV. P. BLANKO KAVČIČA, O. F. M.

Zadnji ponedeljek dne 29. sept. je tamkaj v daljnem New Yorku v slovenski cerkvi sv. Cirila in Metoda daroval na skromen način srebrno sv. mašo, po Ameriki še ne zelo poznani Rev. P. Blanko Kavčič, O. F. M.

Doba 25. let se človeku ne vidi posebno dolgo na prvi hip. Toda dolga je, ako se resno pomisli. Zlasti za duhovski stan je dolga. Kaj pa ima duhovnik? Seveda, ko bi vrjeli lažnjivim protivercem in sovražnikom duhovnikov — potem bi bili duhovniki tisti, kateri nič ne delajo pa vendar žive itd. Tako jih slikajo slovenski odpadniki po našem protiverskem časopisju. Toda, do kraja nespametni bi bili mi katoličani, ako bi vrjeli takim lažnjivim besednikom. Mi katoličani, ki smo ostali zvesti Bogu in narodu, poznamo naše duhovnike bolj. Saj jih vidimo, kako se mučijo med nami. Za obstoj naših fara, za pravo vzgojo naše mladine, in predvsem za dobrobit naših duš.

Mi vemo, da duhovski stan je trnjevi stan, zato tudi ta stan spoštujemo!

Piscu teh vrstic ni natančno znano vse delovanje č. g. patra Blanka Kavčiča. Rojen je na Gorenjskem v Škofji Loki. Ker so oo. Frančiškani oskrbovali mestno šolo v Novem mestu je bil on nastavljen kot dolgoletni učitelj mestne ljudske šole v Novem mestu. Kot takega se spominjam, pred katerim sem sedel v šolski klopi. Le to, da takrat se mi je zdel silno velik in suh. Suh je sicer še sedaj, le velik se mi

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Rojakom po državi Wisconsin in državi Michigan naznanjamo, da jih bo te dni obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Frank Kurnik, ki je pooblaščen pobirati naročnino za liste "Amerikanski Slove- nec in Edinost," "Ave Maria" in St. Francis Magazine ter vse, kar je v zvezi z imenovanimi listi.

Rojake prosimo, da mu grejo na roke in da mu povsod pomagajo širiti katoliške liste, za katere Mr. Kurnik agira.

Uprava A. S. in Ed. Ave Maria in St. Francis Magazine.

pa ne zdi več tako, kot tiste čase, ko sem sedel pred njim v šolski klopi. Kot učitelj je bil pater Blanko blaga duša. Učenci so ga imeli radi in ni nič pretirano ako trdim, da so si vsi želeli vsepovsod za učitelja ravno patra Blankota.

Od tistih mojih mladih dni se je marsikaj spremenilo. Jaz sem odšel v Ameriko še leta 1911. Pater Blanko je bil med vojno doma. Jaz sem bil v Ameriki in s stricom Samom v Franciji. Po zmagi, ko so se svetovne razmere zopet toliko pomirile, da je bila otvorena zopet zveza med Evropo in Ameriko je kmalu tudi č. pater Blanko prišel v to novo domovino in segla sva si v roke in tedaj še č. oo. Frančiškanov tiskarni, kjer se jaz nahajam še danes. Pater Blanko je prišel v Ameriko in je bil imenovan kot poslovodja vsega tiskarskega podjetja. Pozneje so oo. Frančiškani iz gotovih virov tiskarno prodali, katero je prekulpa sedanja korporacija, ki obstoji deloma iz posvetne duhovščine in posvetnih lajkov.

Medtem, ko je bil v Chicagi je marljivo pomagal pri dušnem pastirovanju pri sv. Štefanu. Nekaj časa je bil kot pomožni duhovnik na fari sv. Jurija v So. Chicago. Nato je bil imenovan za tajnika komisarjate sv. Križa v Ameriki. Nato je pa obolel Rev. P. Anzelm Murn, O. F. M. v Clif-

LOUIS STRITAR

2018 WEST 21st PLACE
Prevaža pohištva — premo-
les — in vse kar spada
prevažalno obrt. Pokličite
ga po telefonu!
Phone Roosevelt: 8221

GRDINA IN SINOVI PRVI SLOV. POGREBNI ZAVOD

1053 E. 62nd St.

CLEVELAND, O.

Randolph 1881

VELIKI ANGLEŠKI WEBSTER- JEV BESEDNIK — WEB- STER'S STANDARD DICTIONARY

760 strani, 840 posameznih slik in 19 celih ilustriranih strani. Knjiga je sestavljena za vseljudske šole, uporabna za dom, pisarne in splošno rabo. Vsebuje stotine novih besedi, razlag, izgovorjav itd., 12 posebnih enciklopedičnih predmetov z razlago itd. Najnovejša popravljena in povečana izdaja z zarezanim indeksom. Priporočamo jo za zlasti šolam, u-
radom in posameznikom. Cena \$1.10

Delavec! Sleherni dan se vprašaj

ALI REDNO PLAČUJEM

ALI REDNO ČITAM

ALI REDNO DOPISUJEM V

ALI ZADOSTI AGITIRAM ZA

MAERIKANSKI
SLOVENE
IN
EDINOST

Kovall & Sons

E L Y, M I N N.

Trgovina z vsakovrstnim mešanim blagom.

V naši trgovini dobite vsakovrstno blago, ki se da dobiti v DRY-GOODS-STORE trgovini. — V zalogi imamo vedno najboljše vrste grocerijo in meso. — Rojakom se najtolpleje priporočamo v naklonjenost!

Clevelandčanje!

Ali veste kaj je Vaša dolžnost? — Well, Vaša dolžnost je ta, da naročite ali kupite vašo obleko, kakor tudi druge oblačilne potrebščine pri svojem rojaku:

Johnu Gornik

SLOVENSKO TRGOVIN AZ OBLEKAMI IN
KROJAČNICA.

217 ST. CLAIR AVE.

CLEVELAND, OHIO.

Društva

SLOV. KAT.

PEVSKO

DRUŠTVO

"LIRA"

Pred. Anton Grdina

1053 E. 62nd St.

Podppreds. in pevovodja, Pe-
ter Sinovršnik

6218 St. Clair.

Tajnica: Rose Horvat

6711 Edna Ave.

Kolektarica: Mary Hrastar.

5901 Prosser Ave.

Seja se vrši vsaki prvi če-
trtek v mesecu in pevski sobi
stare šole St. Vida.

DR. SV. CIRILA IN METODA Štev. 18. S. D. Z.

V društvo se sprejmejo člani od
16. do 55. leta starosti. Zavarujete se
lahko za \$150, \$300, \$500, \$1000,
\$1500 in \$2000 posmrtnine.

Za Bolniško podporo se lahko za-
varujete za \$7.00 ali \$14.00 na teden.

V društvo lahko vpišete tudi sve-
je otroke od 1. do 16. leta starosti.

Za nadaljna pojasnila se obrnite
na društveni odbor. Društvo zbiruje
vsako 3. nedeljo v mesecu ob 1. uri
popoldne v Knausovi mali dvorani.

Predsednik Anton Strniša 100- E.
72nd Pl.

Podpredsednik, John Terček

Tajnik, John Widervol 1153 E.
61st St.

Zapisnikar, Frank Merhar.

Blagajnik, Josef Zakrajšek St.

Nadzorniki: Josef Zakrajšek ml.,
Anton Widervol st., Josef Mateuči,

Zdravnik, Dr. J. M. Seliškar.

Zastavonoša, John Jerman.

Redar, John Peterlin.

DR. SV. MARIJE MAGDA- LENE,

štev. 162, K. S. K. J.

CLEVELAND, OHIO.

Predsednica, Helena Mally

1105 E. 63. St.

Podpredsednica, Johanna

Pelan.

Tajnica, Josephine Menart

1277 Norwood Rd.

Zapisnikarica, Rose Hrovat.

Blagajničarka, Frances De-
bevec 6022 Glass Ave.

Zdravnika, Dr. J. Seliškar

in dr. M. Oman.

Seja se vrši vsaki prvi pon-
deljek v mesecu v stari šoli
sv. Vida. Asesment se tudi po-
bira vsakega 18. in 19. v me-
secu od 7. do 8. ure zvečer na
domu.

DRUŠTVO SV. VIDA

štev. 25, K. S. K. J.

Preds. Anton Strniša 1001 E. 72

Place.

Pod Preds. Jos. Žulič.

Tajnik, Anthony J. Fortuna 1093

E. 64 St.

Zapisnikar, Jos. Ponikvar.

Blagajnik, John Mele.

Nadzorniki: Jos. Ogrin, John Vi-
dervol, Jos. Germ.

Zastavonoša, Joe Baznik.

Vratar, Jacob Korečan.

Bolniški obiskovalec, Joseph Ogrin

1051 Addison Rd.

Zdravnika, Dr. J. M. Seliškar in

Dr. M. J. Oman.

Društvo zbiruje vsako prvo nede-
ljo v mesecu v Knausovi dvorani.

Assesment se pobira na seji same

od 10. popoldne do 4. ure popoldne.

V društvo se sprejmejo člani (ice)

od 16. do 55. leta.

Zavarujete se lahko za 20-letno za-
varovalnino ali pa za do smrtno za-
varovalnino in sicer za \$250, \$500,

\$1000, \$1500 in \$2000 posmrtnine.

V društvo se sprejmejo tudi otro-
ci od 1. do 1. leta.

Za bolniško podporo pa \$7.00 in

\$14.00 tedenske bolniške podpore, v

slučaju bolezni, bolnik naj se nazna

ni pri tajniku samo, da dobi zdrav-

niški list in karto in naj se ravna po

Jednotnih pravilih stran 102 do 109.

Podpirajte trgovce, ki o-
glašajo v A. S. in Edinosti!

And. Glavach

EDINI SLOVENSKI AUTO LIVERY

Centenim rojakom v Chicagi in o-
kolici se topla priporočam. Na razpo-
lago imam najmodernejše avtomobile
za poroke, krstinje in pogrebe.

Pokličite me na telefon. Prišel bom
na Vaš dom in vse potrebno uredil.
Zapomnite si moj telefon številko:

CANAL: 5889

1844 — W. 22nd Place

CHICAGO.

NAJSTAREJŠI SLOVANSKI TRGOVEC
Z ŽELEZNINO V MESTU CHICAGO JE:

A. M. Kapsa

2000 BLUE ISLAND, AVE., CHICAGO, ILL.

Phone: CANAL 1614.

Trgovina vsakovrstne železnice,
strojniške naprave, električne potreb-
ščine, cevi za plin, avtomobilske potreb-
ščine, vse železne potrebe za postavlje-
nje garage ali hiš. 1500 drugih različnih
predmetov v zalogi. Naše cene so naj-
nižje!

Blago dovažamo na dom, v vsaki
del mesta ali predmesta. Začnite trgo-
vati z nami in ostali boste naši stalni pri-
jatelji.

(S. & P.)

PEGAM IN LAMBERGAR

POVEST.

Spisal Dr. Fr. Detela.

"In pri naskoku na grad tudi ni padel?" je vprašal tiho in zrdela, ker se je sramovala vprašanja. Gregor je trdil, da še živi, kolikor on ve, in moral je vse še iznova praviti. Potem pa je šla Anica z otožnimi svojimi mislimi v samotni vrt. Česnje so bile že odevte, jablana pa ji je še sipala rdečkaste cvetke na črne lase. Ona se ni menila za to lepoto, ko ji je bilo tako težko pri srcu. Na boj je odšel brat, in Bog ve, če se vrne. In če zmaga, bode zmagal onega, na katerega misli ona s toliko bridkostjo in za čigar življenje bi tako rada dala svoje. In naj ohrani Bog tudi oba, razširil in ugloobil se bode vendar prepad med njeno rodovino in njegovo. Oh, zakaj ga ne more pozabiti in v miru preživeti mladih dni!

Za njo je prišla teta, ki ji je bilo srce tako polno, da ni mogla več molčati. Zavzela se je hudo, zakaj da je Anica tako žalostna.

"Kaj bi ne žalovala, ko se odpravljajo na boj predragi naši!" je odgovorila ona, in razlog se je zdel teti utemeljen; vendar je menila, da je Anica že dolgo časa tako otožna.

"Postarala sem se, teta," se je nasmehnila ona.

"Pol leta vendar še ne postara človeka!" se je čudila ona.

"Pol leta! — Eden dan ga postara. Poglej to breskev, kako je mršava od lanske toče."

"Da, res. Postara lahko človeka en dan, a ga tudi pomladi. In tak pomladen dan bo prisijal tudi še naši Anici."

"Nikdar," je šepetala ona in pobesila glavo.

"Prišel bode," je trdila teta, "in pripeljal v Črnelo mladega junaka; in Anici bode zopet zažarelo oko, in cvečeta ji bodo lica kakor nekdanj."

"Oh, teta," je karala ona, "kako moreš gojiti tako nečimurne misli na tak žalosten dan! Ali meni, da Gregor ne more pasti v boju?"

"Ne bode padel," je dejala teta samozavestna. "Iz tolikih nevarnosti ga je rešil Bog; varoval ga bo še zdaj, ko bodeva doma molili zanj." Anici se je nekako zamalo zdelo, da bi morala ona moliti posebno za Gregorja, a rekla ni ničesar teti, ki je ni jenjala tolažiti z opisovanjem, kako veselje ga bode vrnil Gregor. A potolažila je ni.

"Kako se boji zanj!" si je dejala teta in ji prigovarjala, da naj le stanovitna ostane, ker premaga stanovitnost vse ovire.

"Oh, kaj pomaga meni stanovitnost!" je vzdihnila ona in ostavila vrt.

"Gotovo misli, da je nima rad Gregor," si je dejala teta in sklenila prositi nečaka, da govori z njo in z materjo, da se ne bo deklica mučila dalje časa. Šla je nadlegovat Gregorja, ki se je ravno spravljal k počitku. Brezobzirno mu je zastavila vprašanje, če že misli na kako nevesto. Debelo je gledal Gregor, presenečen, in lahko zardel, ker je bil res ravno mislil na Tajdo.

"Ne bodi sitna, teta," se je branil.

"O jaz že vse vem," je dejala ona zmagovita; "meni ne utajiš. In saj tudi treba ni, Gregor. Ali si že govoril z materjo?"

"Oh, pusti me pri miru, teta," je prosil on. "Kako hočem govoriti z materjo; saj še z njo nisem govoril in ne vem še, če mara zame."

"To pa jaz vem," je dejala ona živahno.

Phone: CANAL 6516.

SLOVENC!

Kadar ste se namenili dati slikati. Bodisi o priliki ženitve, ali v kakem drugem slučaju, ne pozabite, da je v Chicagi slovenski fotografist, ki izdeluje prav tako fine slike, če se ne boljše, kakor kdo drugi. Ta fotografist je:

M. Arbanas

SLOVENSKI FOTOGRAFIST

1147 — W. 18th St., Cor. May St.

CHICAGO.

Razsvetlite Vašo klet!

Tekom jesenskih dni je klet jako popularen prostor v hiši. Tja se spravlja razne stvari za zimo. In kako je pusto, ako v kleti ni svetlobe. — In zakaj bi delali v temi? Pokličite nas, da vam razsvetljimo vaše temne kote in jih nar-

redimo za vas prijazne in koristne.

Pokličite nas, ali pa k nam pridite, da se pogovorimo!

FIDELITY ELECTRIC CO.

FRANK SCHONTA, lastnik.

2049 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

Pošiljamo blago tudi izven Chicage. Pišite po naš cenik. (9—27. 10—1.)

"Ti da bi vedela!" se je zavzel Gregor. "Odkod pa?" "Odkod! Ali nimam oči? Če so prav stare. In tebi ni treba, da bi bil tako skromen in boječ. Kaj nisi fant, kakor se spodobi?"

"Teta, jaz se bodem prevzel, če me boš ti tako hvallila. Ampak ne skrbi zame. To se bode vse zgodilo ob svojem času."

"A jaz ti pravim, da ne odlašaj," je opomnila ona.

"Nocoj vendar ne morem iti snubit!"

"Ampak jutri."

"Kaj pa še! Jutri pojdem v Ljubljano; iz Ljubljane gremo na vojno. Nespameten bi moral biti, da bi se pečal sedaj s takimi rečmi."

"Bodem pa jaz govorila zate."

"Bog ne daj, teta! Kadar se vrnem, takrat bode mo gorili."

"A kar danes lahko storiš, ne odlašaj do jutri."

"Zato grem tudi precej spat. Lahko noč, teta!" Teta je kimala, da niso mladeniči več tako živi, kakor so bili v prejšnjih časih, in prepričana je bila, da ima Anica njega mnogo rajša nego on njo.

Krištof Lambergar pa je še pred mrakom došel v Ljubljano in oddal glavarju cesarska pisma. Ko je zvonilo večernice, je že vedela vsa Ljubljana, da je cesar obležen, in na vse strani kranjske dežele so hiteli brzi sli klicat plemstvo pod orožje. Glavno mesto je bilo zbirališče. Ko pa se je storila noč, je vsplamenel velikanski ogenj na Šmarjni gori; ne dolgo, in pokazal se je ogenj pri Sv. Joštu nad Kranjem in na Limbarski gori in na svetem Kumu, in kmalu so goreli kresovi po gorah od enega konca dežele do drugega, ker so bile vedno pripravljene grmade in čuvaji po višinah, da se je naznanilo, kadar je pridrl sovražnik v deželo. Preplašeni so si kazali ljudje kresove in povpraševali, je li Turek v deželi. Duhovni gospod in graščinski oskrbnik pa sta jim razlagala, da silni Beham, to je Čeh, Vitovec, oblega cesarja. In novica o groznem Pegamu in stiskanem cesarju je šla od ust do ust in se izpreminjala in vekšala, čim dalje je prišla, čim dalje je hodila. Drugega dne, 1. maja, pa se je pripravljala na vojno vsa dežela. Brusili so se meči, ostrile puščice in kopja, čistili šlemi in oklepi. Vitezi so zbirali svoje hlapce, in med vriskanje pogumnih mladeničev se je mešal jok mater in sestra in nevest, zakaj strah je pretresal takrat tri dežele, kadar se je začulo ime Vitovčevo. Marsikateri izkušeni vojak je majal z glavo in dvomil, da bi otehi cesarja iz Vitovčevih rok.

NAZNANILO

C. občinstvu, kakor tudi rojakom, ki potujejo skoz Chicago naznanjam, da sem odprla

Prvi slovenski hotel "SLAVIJA"

NA 1921 BLUE ISLAND AVENUE, CHICAGO, ILL.

kjer je občinstvu na razpolago 35 moderno opremljenih sob po zmernih cenah.

Posebne akomodacije za potnike in njih družine.

AGNES SPOLAR, lastnica.

Tel. CANAL 2241.

(S. 11—2)

"Šur Majk!"

KARKOLI SE DA TISKATI IN KARKOLI NAREDIJO KJE DRUGJE, TO NAREDIMO TUDI MI! TO SO BESEDE NAŠIH TISKARJEV.

Naša Tiskarna

izdeluje tiskarska dela lično in točno. Že na stotine slovenskih in hrvatskih društev smo zadovoljili in zakaj ne bi še Vas?

Vsem cenjenim društvom se priporočamo, za vsakovrstne tiskovine, kot pisemski papir in kuverte z naslovi v vseh velikostih in različnih barvah.

Prav tako se priporočamo tudi posameznikom, trgovcem in obrtnikom, da se spomnijo nas, kadar potrebujejo kako tiskarsko delo.

Zmerno ceno, lično in točno narejeno delo jamčimo vsakomur!

TRGOVCI IN OBRITNIKI

ALI ŽE VESTE?

da ni businessa, če se ne oglašate. Kako naj ljudje pridejo k vam, če ne vedo za Vas? Poslužite se v tem oziru lista

A.S. EDINOST

ki zahaja v vse slovenske naselbine v Ameriki. Vsak katoliški Slovenec ga čita in je nanj naročen.

Oglašanje v našem listu je uspešno. Poskusite in prepričajte se!

Enako se priporočamo tudi cenjenim društvom, da se ob priliki prireditve spomnijo na naš list in objavijo v njem svoj oglas, ki jim bo mnogo koristil.

Vsa naročila pošiljajte na:

TISKOVNO DRUŽBO EDINOST

1849 W. 22nd St.

Chicago, Ill.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912.

Of Amerikanski Slovenec in Edinost published Four times a week at Chicago, Illinois, for October 1st, 1924, State of Illinois, County of Cook.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Albin Zakrajšek, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the Business Manager of the Amerikanski Slovenec in Edinost and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management, etc. of the aforesaid publication for the date shown in the above caption required by the Act of August 24, 1912 embodied in section 443, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are: Publisher Edinost Publishing Co., 1849 West 22nd St. Chicago, Ill. Editor John Jerič 1925 West 22nd Pl. Chicago, Ill. Managing Editor John Jerich, Business Managers Albin Zakrajšek 2236 Hamlin Ave. Chicago, Ill.

2. That the owner are: Rt. Rev. Mgr. Anthony Ogulin, 547 Thomas St. St. Paul, Minn.; Rev. P. Ciril Zupan, O. S. B. 806 E. "B" St. Pueblo, Colo.; Rev. J. Blažič, Leckrone, Pa.; Rev. J. J. Oman, 3547 E. 80th St. Cleveland, Ohio; Rev. A. L. Bombach, 400 Center St. Barberton, Ohio; Rev. M. Pirnat, Meaderville, Mont.; Rev. P. Anselm Murn, Clifton, N. J.; Rev. A. Mlinar, 806 E. "B" St. Pueblo, Colo.; Anton Grdina, 1053 E. 62nd St. Cleveland, Ohio; Mr. A. Berce, 491 — 43rd Ave. Milwaukee, Wis.; Charles Bregantič, 1903 W. 22nd St. Chicago, Ill.; John Bizal, 433 Ferry St. Kansas City, Kansas; Martin Česnik, 757 Hough St. Indianapolis, Ind.; Ana Grčman, Box 8, Forest City, Pa.; John Gornik, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio; Anton Hočevar, R. 2, Boydsville, Bridgeport, Ohio; Mary Hoge, R. 2, Boydsville, Bridgeport, Ohio; John Jerich, 1925 W. 22nd Place, Chicago, Ill.; Anna Jerich, 1925 W. 22nd Place, Chicago, Ill.; John Kosmach, 1804 W. 22nd St. Chicago, Ill.; Cath. Kuhl, 1187 E. 61st St. Cleveland, Ohio; Anton Kraintz, 712 Castle St. Barberton, Ohio; Joseph Lekšan, 149 Center St. Barberton, Ohio; John Lumbert, Box 138, Farrell, Pa.; Mrs. J. Muhich, 1107 E. 64th St. Cleveland, O.; Leo Mladich, 1931 W. 22nd Place, Chicago, Ill.; Frank Merlak, 1849 W. 22nd St. Chicago, Ill.; Barbara Nemanich, 601 Broad St. Johnstown, Pa.; Joseph Podpečnik, 106 E. Creedmore St. Barberton, Ohio; Dr. James Seliškar, 6127 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio; Frank Suhadolnik, 6107 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio; Jacob Šega, 811 No. Hickory St. Joliet, Ill.; Jacob Stergar, 768 N. Warman Ave. Indianapolis, Ind.; Jacob Tursich, 1937 W. 22nd Plce, Chicago, Ill.; Math Turšič, 2640 So. Kedzie Ave. Chicago, Ill.; Kathie Triller, 739 S. Berend St. Los Angeles, Calif.; U. Zakrajšek, 1849 W. 22nd St. Chicago, Ill.; Albin Zakrajšek, 2236 Hamlin Ave. Chicago, Ill.; Josip Zalar, 1004 No. Chicago St., Joliet, Ill. M. Železnikar, 1849 W. 22nd St. Chicago, Ill.

3. That the known bondholders, mortgages owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: None.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, contain not only the list of stockholders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

Albin Zakrajšek, business manager.

Sworn to and subscribed before me this 30th day of September 1924.

(Seal.)

Michael Železnikar,

(My commission expires April 28th, 1928.)

7ACTAVU

bandera, regalije in zlate znake za slovenska društva izdeluje najbolje in najceneje

EMIL BACHMAN

2107 So. Hamlin Avenue

CHICAGO, ILL.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim naročnikom, blagim dobrotnikom in prijateljem in vsem rojakom po državi Colorado, Wyoming in Montani naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Leo Mladich, ki je pooblaščen pobirati naročnino za liste Amerikanski Slovenec in Edinost, Ave Maria in St. Francis in vse drugo, ki je v zvezi z našim podjetjem in imenovanimi listi.

Rojaki prosimo Vas, pomagajte požrtvovalnemu in za katoliški tisk vnetemu možu Mr. Mladichu širiti dobro kat časopisje. Prigovarjajte svoj sosede in prijatelje, da s na liste naroče, da se tako za nese dobro časopisje v vsako slovensko hišo. Mr. Mladicha vsakomur najtopleje priporočamo!

Uprava A. S. in Ed. Ave Maria in St. Francis.

SLOVENSKA RESTAVRACIJA.

1385 E. 55th Street,

CLEVELAND, O.

Se priporoča rojakom Slovencem za poset. Pri njemu se dobi vedno domača hrana, kakor tudi sobe za prenočišče.

JOHN R. RAYN

POGREBNIK

Cor. Sixth and Portland Str. CALUMETH, MICH.

Automobile za pogrebe, krste in ženitovanja na razpolago.

Kupuje tudi s konji.

Pozor Evelethčani!

V naši trgovini si lahko kupite karkoli potrebujete za obuti za celo družino. Imamo veliko zalogo vsakovrstnih čevljev, za moške, dečke, deklice in otroke. Naše blago je prvovrstno. Dobra in točna postrežba ter nizke cene je naše geslo!

Kadarkoli kaj kupujete nikdar ne pozabite na geslo: Svoji k svojim!

Vsem se priporočam v naklonjenost!

E. RESMAN

SLOVENSKA TRGOVINA S ČREVLJI.

420 Pierce Street

EVELETH, MINN.

POZOR!

Cenjenim društvom v Chicagi in okolici naznanjam, da sem kupil dobroznano NARODNO DVORANO na Racine in 18. ulici. Prenovil sem vse dvorane za seje, kakor tudi veliko plesno dvorano. Zatorej se priporočam cenjenim društvom, kakor tudi cenjenemu občinstvu za obilen poset. Postrežba točna in solidna!

Frank Mubi

(LASTNIK)

1800—1802 — So. Racine avenue.

Phone: CANAL 2675

CHICAGO, ILL.

(S— 11. —2.)

POZOR!